

प्रेरक लि० प्र+र-एवुत् । प्रयोजके प्रवृत्त्युत्पत्त्यापार-
साधके ।

प्रेरण न० प्र+र-णिच्-ल्युट् । प्रेषणे निक्षेप्यत्वादेः
कात्यादौ नियोगे । णिच्-युच् । प्रेरणाप्यत् स्त्री ।

प्रेर्त्वं न० पु० प्र+र-वनिप्-तुट् च । १ सागरे २ नद्यां स्त्री
जीप् वनोर च । प्रेर्त्तरी चञ्जलत् ।

प्रेष गतौ भा० पर० सक० सेट् । प्रेषति अप्रेषीत् । क्वदित्
चङि न चुलः । अपिप्रेषत् त ।

प्रे(प्रे)ष पु० प्र+र-वज्-हङिः रैप्-वा चञ् युष् ।
१ प्रेषणे २ पीडने च कटा० ।

प्रेषण न० प्र+र-ल्युट् । प्रेषणे नियोगे । णिच्-युच् ।
प्रेषणाप्यत् स्त्री । प्रेषणेन जीवति वेतना० ठक् ।
प्रेषणिक तदुपजीविनि लि० । प्रेषणं नित्यमर्हति केदा०
ठक् । प्रेषणिक नित्यप्रेषणाहं लि० ।

प्रेष्ठ लि० अतिशयेन प्रियः प्रिय+इत् न् प्रादेशः एकाच्-कत्वात्
न टितोपः । १ प्रियतमे अमरः । स्त्रियां टाप् । वा च
२ प्रियतमायां ३ जङ्गायाच गच्छ० ।

प्रे(प्रे)ष्ठ लि० प्र+र-कर्मणि गत्यत् हङिः रैप्-वा गत्यत् युष् ।
१ प्रेरणीये नियोज्ये २ दासे अमरः । भावे यत् । ३ प्रे-
रणे न० तत्करोति क्-ट । प्रोष्ठकर नियोगकारके
“यन्तुः पुष्पकराहयः” भा० दू० २३० ।

प्रेष्ठिकटा स्त्री प्रेष्ठि कट इत्युच्यते यस्यां क्रियायाम् मयू०
स० । कटश्चाधनक प्रगमनार्थक्रियानियोगे ।

प्रेष्ठिकर्दमा स्त्री प्रेष्ठिकर्दम इत्युच्यते यस्यां क्रियायाम्
मयू० स० । कर्दमस्त्वोधनकप्रगमननियोगे । एवं प्रेष्ठि-
हितीया प्रेष्ठिवाणिजा एतावपि प्रज्यो मयू० समा० ।
हितयवाणिजस्त्वोधनकप्रगमननियोगक्रिययोः । [स्त्रेहे

प्रेय न० प्रियस्य भावः पुष्पा० रमनिचाभावे अण् । प्रियत्वे
प्रेयव्रत लि० प्रियव्रतस्येदम् अण् । प्रियव्रतसम्बन्धिनि वैव
स्वतमनोः पुल्लेदे अपत्ये तु इज् प्रियव्रति तत्तार्थे पु०
“प्रेय पु० प्र+र-वज् वा पररूपाभावः । १ क्लेशे २ चर्दने
३ चन्दादे ४ परेणे च सेटि० ।

प्रोक्ष न० प्र+व-गोष्णे कर्मणि, तस्याविषयायां सुखे वा
कर्मणि क्त । १ कथिते यं प्रति किञ्चित् यन्तु कथ्यते
तस्मिन् २ वक्ष्यन्तु स्वकर्मणि पदार्थे च ।

प्रोक्षण न० प्र+व-भावे ल्युट् । १ वक्ष्यते पशुवनने
अमरः । २ वषे ३ चने च सेटि० । ४ उत्तानहस्तेन
जवादेः सेचने अश्वमुच्यते १११४ दृश्यम् । प्रो-

क्ष्यतेऽनया करणे ल्युट् जीप् । ५ प्रोक्षणसाधनेषु कण्ठेषु ।
स्त्री “असञ्चरे प्रोक्षणीर्निधाय” कात्या० श्रौ० २।१४०

“आभिरङ्गिहविषः पुरोडासानाच्च प्रोक्षणं कृतं ताः
प्रोक्षयः” ऋकः । उपचारात् ७ तदारपात्राश्च स्त्री ।

प्रोक्षित लि० प्र+व-कर्मणि क्त । १ क्षिते २ निक्षिते सेटि०
वक्षार्थं संस्कृते ३ पश्चादौ च “अक्षयेत् प्रोक्षितं पांसम्” इति
सुटिः “आरण्यः सर्वदेवत्याः प्रोक्षितः सर्वशो ऋगाः ।
अगस्त्येन पुरा राजन् ! ऋगया येन पूज्यते” ति० त० ।

प्रोक्षासन न० प्र+व-ज-णिच्-ल्युट् । मारणे हेमच०
प्रोक्कन न० प्र+व-ल्युट् । मोजने (मोक्षा) ।

प्रोक्षित लि० प्र+व-कर्मणि क्त । प्रकर्षेण त्यक्ते
“धर्मः प्रोक्षितकैतवोऽल” भाग० १।११ श्रौ० “तत्र
प्रशब्देन मोक्षाभिसम्भिरपि निराश्रितः” श्रीधरः ।

प्रो(प्रो)ष्ठ लि० प्र+व-क्त वा हङिः । १ ष्टे अमरः २ प्रग-
ल्भे हेमच० ३ निपुणे राजनि० । ४ प्रकर्षेण कटे च ।
स्त्रियां टाप् । वा च ५ नायिकाभेदे नाविकाशब्दे
४०४२ पु० दृश्यम् । “विंशद्वौदृष्टे” पञ्च पञ्चागद्वर्षप-
र्यन्तं प्रौढावस्था यथा “आ प्रौढाया भवेद्वाचा तरुणी
विंगता मता । पञ्चपञ्चाशता प्रौढा भवेद्वाचा ततः प-
रम्” । अस्या वक्ष्यत्वकारणं यथा “अलङ्कारादिभिर्वाचा
तरुणी रतिवोगतः । प्रेमदानादिभिः प्रौढा हृदा च
दृढताङ्गनात्” । तस्या रमणे दोषो यथा “वाचा तु
प्राणदा प्रोक्ता तरुणी प्राणहारिणी । प्रौढा करोति
हृदयं हृदा मरणदा भवेद्” इति म० । चत्वारिंशद्वर्षयुक्ते
हृमन्त्रे “प्रौढाया युवा प्रौढवत्वारिंशद्वर्षयुक्ते”
तन्त्रमा० । “अर्थवद् गृहणेनार्थकस्येति” परिभाषया
कटेः पृथग्यच्छणादा क्त वति न हङिः किन्तु यथाह
तत्र प्रौढयान् इत्येव ।

प्रो(प्रो)ष्ठपाद् लि० प्रौढः पादो यस्य । आसनारोपितपादा-
दिके “आसनारूढपादस्तु जातुनीजङ्गुयोजया । कृताव
सकृदिको यस्तु प्रौढपादः स उच्यते । ज्ञानमाचमनं
होमं भोजनं देवतार्चनम् । प्रौढपादो न कुर्वीत आ-
ध्यायं पितृतर्पणम्” इति ह्यन्दोग्य० । “अनेकवाहो
दारुणिवे भूमिसमे दटकाय संकीर्णोभूता” इति वीथा-
यनवचनात्तथाविधे आरूढपादोऽपि न कुर्वीत” आ० त० ।

प्रो(प्रो)ष्ठि स्त्री प्र+व-क्तिन् वा हङिः । १ साभय्य २ साभय्य
हेतुके क्रियासु योग्यताध्ययसां ३ हठोक्तौ च प्रोष्टिवादः ।
प्रोष्ट पु० प्र+व-गतौ कश्च पृथगे । पतद्भुत्ते हारा० ।